

Amsterdammers over vertrutting

Inleiding

Wat vinden de Amsterdamse burgers nou eigenlijk van vertrutting? Van bepaalde groeperingen is dit wel bekend, bijvoorbeeld van de actiegroep Ai!Amsterdam, die gruwt van vertrutting. De PvdA-fractie, met Lodewijk Asscher als boegbeeld, omarmt het 1012-project. Dit project wordt door sommigen gezien als het toonbeeld van vertrutting en door anderen juist als de manier om Amsterdam weer op de kaart te zetten als een schone, veilige en aantrekkelijke stad. Maar wat vinden andere Amsterdammers nou eigenlijk van vertrutting?

Dit stuk beschrijft de resultaten van een onderzoek onder Amsterdammers met als onderwerp vertrutting. Gevraagd is wat zij onder het begrip verstaan, of ze het als iets positiefs of negatiefs zien en of ze verschillende voorbeelden inschatten als een vorm van vertrutting of niet.

Respons

In april zijn een kleine duizend Amsterdammers per email benaderd tot deelname aan een onderzoek naar vertrutting. De helft woont in stadsdeel Centrum, de helft in een ander deel van Amsterdam. Dit is gedaan om te bepalen of deze twee groepen anders denken over vertrutting. Iets meer dan de helft heeft binnen een week de vragenlijst ingevuld, 513 respondenten, een respons van 53%. Er deden iets meer mannen (56%) dan vrouwen (44%) mee. Iets meer dan de helft woont in stadsdeel Centrum (55%), de rest woont verspreid over de stad binnen en buiten de ring. Ruim veertig procent van de respondenten heeft een universitaire opleiding afgerond, 33% een hbo-opleiding, de rest een middelbare of lagere opleiding. Het gemiddelde nettogezinsinkomen ligt ruim boven het Amsterdamse gemiddelde. Iets minder dan de helft heeft een inkomen tot netto €3.000 per maand, de rest zit daarboven. 10% heeft een gezinsinkomen van meer dan €6.000.

Iets minder dan 40% van de respondenten is alleenstaand, 35% betreft een stel zonder kinderen en de rest heeft een huishouden met kinderen. Meer dan 80% van de respondenten is autochtoon, de rest is grotendeels westers allochtoon, 14%. Het aandeel niet westerse allochtonen is beperkt tot een aandeel van 5%. Vanwege dit geringe aandeel is er geen uitsplitsing gemaakt naar etniciteit.

Resultaten

Associaties met vertrutting

De respondenten is gevraagd naar hun associaties met het begrip vertrutting. Dit levert een gemengd beeld op, sommige mensen vinden het een positief begrip maar de teneur is negatief. De vaakst voorkomende associaties zijn in een zogenaamde *word cloud* samengevat. Hoe groter het woord, hoe vaker het genoemd is. De associaties met overregulering domineren. Er zijn sowieso veel associaties met regels en beperkingen, veelal gerelateerd aan de horeca en in het bijzonder het terrassenbeleid.

Wat minder vaak genoemd, maar toch ook vermeldenswaardig zijn begrippen als burgerlijkheid, bemoeizucht, betuttelen, saaiheid en gezeur. Dit zijn de meer algemene noties met een negatieve lading. Wat minder vaak genoemd zijn associaties met politiek en ambtenarij: de voormalige stadsdeelvoorzitter van stadsdeel Centrum, het stadsdeel zelf, politiek in z'n algemeenheid en bureaucratie. De aanpak van de Wallen, in de vorm van het 1012-project, is ook genoemd, maar betrekkelijk weinig vergeleken met het horecabeleid.

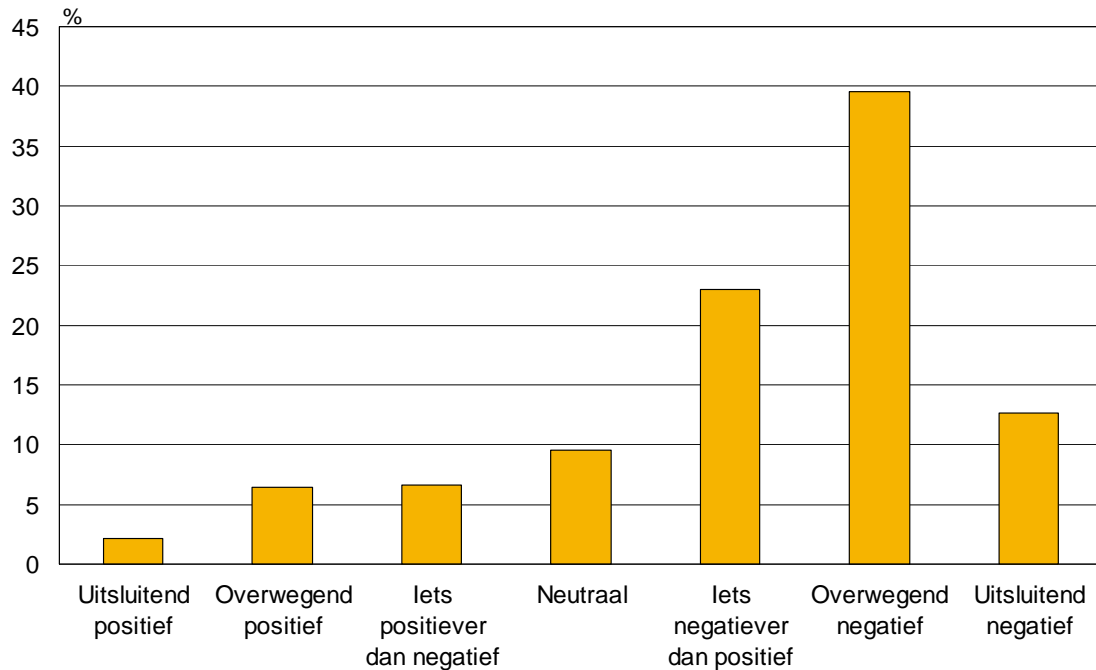
Figuur 4.1 Associaties met vertrutting

Is vertrutting een positief of negatief begrip?

Voordat de panelleden gevraagd is hoe vertrut ze Amsterdam vinden, is eerst gepeild hoe ze over het begrip denken. Of ze het vooral als een negatief begrip beschouwen, of er ook positieve kanten aan zien. Om de respondenten een beetje op gang te helpen zijn enkele voorbeelden genoemd van positieve effecten van vertrutting, zoals de effecten van maatregelen die gericht zijn op het veiliger, netter en schoner maken van de stad.

Figuur 4.2 Mening over vertrutting

Het merendeel van de respondenten is van mening dat vertrutting een negatief begrip is. Dit is niet verwonderlijk, omdat het een negatieve term betreft.

Beoordeling stedelijke verschijnselen

Vervolgens is de respondenten gevraagd aan te geven wat hun oordeel is over een aantal verschijnselen, en daarna steeds een vraag of ze van mening zijn dat het om een vorm van vertrutting gaat. De vraag over vertrutting van een bepaald aspect is dus steeds voorafgegaan door een vraag naar de mening van de respondenten over een bepaald verschijnsel, om de respondenten steeds in de gelegenheid te stellen om eerst een mening over iets te laten formuleren voordat ze een oordeel moesten geven over de vraag of het een vorm van vertrutting betreft. Tabel 4.3 vat de resultaten samen van de vragen naar de mening over bepaalde verschijnselen. Groen betekent dat een positief oordeel domineert, bij rood een negatief oordeel.

Zakjes voor hondenpoep zijn het beste idee

De meeste panelleden hebben een uitgesproken mening over de voorgelegde voorbeelden. Deze is ofwel positief ofwel negatief. De onderwerpen waar men positief over oordeelt zijn bijna allemaal te herleiden tot het schoon, heel en veilig motto (zie ook hoofdstuk 1). Vooral zakjes voor hondenpoep worden als een goed idee beschouwd. Ook het 1012-project, het verwijderen van fietsen door de weghaaldienst, het bekeuren van fietsers die door rood rijden, cameratoezicht, het rookverbod in de horeca en de nieuwe inrichting van het Rembrandtplein worden door het grootste deel van de respondenten zeer op prijs gesteld. Over het karakter van de Gay Parade en preventief fouilleren lopen de meningen iets meer uiteen, maar evengoed oordeelt ook bij deze twee aspecten de grootste groep respondenten overwegend positief.

Tabel 4.3 Wat vindt u van...? (procenten, aflopend gesorteerd op de laatste kolom)

	slecht idee	geen uitgesproken mening	goed idee
- Zakjes voor hondenpoep	3	6	92
- Het 1012-project	17	14	69
- Verwijderen van fietsen door de gemeente (AFAC)	20	18	62
- Bekeuring van een fietser die door rood rijdt	23	17	60
- Cameratoezicht op straat	19	22	59
- Rookverbod in cafés	34	12	54
- Nieuwe inrichting van het Rembrandtplein	18	31	51
- Dat Gay Parade niet langer een exclusief feestje voor homo's is	22	35	43
- Preventief fouilleren	32	26	42
- Sluiten van coffeeshops in de buurt van scholen	42	20	37
- Regels ten aanzien van het gebruik van vlaggen	30	35	36
- Verbod op het kraken van woningen	51	14	34
- Halveren van het aantal ramen voor prostitutie	37	30	33
- Plan om het 1012 gebied te veranderen in een gebied waar meer 5-sterren hotels zich willen vestigen	41	27	32
- Alcoholverbod in het Oosterpark	40	31	30
- Regels ten aanzien van openingstijden in de horeca	41	31	29
- Verbod op straatverkoop tijdens de nacht voor Koninginnedag	54	20	26
- Voorstel van Lodewijk Asscher om de Wallen `s nachts op slot te doen	53	22	25
- Verbod om (zonder vergunning) ijsjes te verkopen door ijsfabriek Monte Pelmo in de Jordaan	62	22	15
- Verbod om met een drankje buiten een café te staan	71	14	15
- Dat mensen klagen over het luiden van de klok van de Westertoren	83	7	10
- Uniformer worden van winkelstraten door de vestiging van ketens	87	11	2

N=513

Het ergst is het uniformer worden van winkelstraten

In het onderste deel van tabel 4.3 domineert de groep respondenten die negatief oordeelt over de genoemde voorbeelden. Op enkele uitzonderingen na gaat het om voorbeelden waarbij verboden of regels een centrale rol spelen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de straatverkoop tijdens Koninginnenacht, het verkopen van ijsjes vanuit de ijsfabriek in de Jordaan en het verbod om buiten een café te staan met een drankje. De voorbeelden die op de meeste weerstand stuiten hebben echter minder te maken met verboden. Het klagen over geluidsoverlast door de Westertoren kan op weinig sympathie rekenen, evenals het uniformer worden van winkelstraten. Rust en uniformiteit zijn blijkbaar kenmerken die niet met een stad als Amsterdam geassocieerd worden.

Waar staken de stemmen?

Over twee onderwerpen zijn de meningen het meest verdeeld. Dit betreft de regels ten aanzien van het gebruik van vlaggen op het Damrak en het halveren van het aantal ramen voor prostitutie. In het eerste geval neigt de groep naar een positief oordeel en in het tweede geval naar een negatief oordeel, maar de verschillen tussen de groepen zijn beperkt.

Hoe vertrouwd is Amsterdam?

Amsterdam wordt door 43% van de respondenten als vertrouwd ervaren, van heel erg tot een beetje. Dit is meteen de grootste groep. Een kleiner deel, 35%, vindt Amsterdam niet vertrouwd en de rest, een op de vijf, heeft hier geen uitgesproken mening over. Vooral mannen en mensen die jonger zijn dan 50 jaar vinden dat Amsterdam vertrouwd is (zie tabel 4.4). Wanneer we het iets preciezer bekijken en alleen de mensen meetellen

die vinden dat Amsterdam erg of heel erg vertrouwd is dan vindt 15% Amsterdam vertrouwd. Als we ons vervolgens beperken tot dat deel van de 15% dat negatief over vertrutting oordeelt, is 13% van de panelleden deze mening toegedaan. Dit zijn dus mensen die vinden dat Amsterdam erg tot heel erg vertrouwd is en hier negatief over oordelen. Dit zijn vaker mannen (16%) dan vrouwen (8%). Leeftijd en andere achtergrondkenmerken maken geen verschil.

Er is een duidelijke relatie tussen de mening van de respondenten over de verschillende stedelijke verschijnselen en de mate van vertrutting. In de regel is het zo dat hoe positiever men oordeelt over de verschijnselen, hoe minder iets gezien wordt als voorbeeld van vertrutting. De rode vlakken geven een relatief hoge mate van vertrutting aan, groen juist het tegenovergestelde. De rode en groene vlakken in de tabellen 4.3 en 4.4 vertonen dan ook veel overeenkomsten. Hieronder gaan we nader in op de voorbeelden van vertrutting. In tabel 4.4 is per voorbeeld aangegeven welke groep dit het meest vertrouwend vindt.

Welke voorbeelden stuiten op de meeste weerstand?

Klagen over het luiden van de klok van de Westertoren is de ultieme vorm van vertrutting, aldus de respondenten van dit onderzoek.¹ Daarna volgen verboden en voorstellen om de Wallen 's nachts op slot te doen of om met een drankje buiten een café te gaan staan. Het zijn vooral de Amsterdammers tot 50 jaar die deze maatregelen als vertrouwend beschouwen. In sommige gevallen beperkt de groep zich ook nog eens tot het werkende deel daarbinnen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de ijsjesverkoop vanuit de fabriek, het kraakverbod, alcoholverbod in het Oosterpark en de regels ten aanzien van de horeca. Bij een enkele maatregel is er een verschil tussen inwoners van stadsdeel Centrum en de overige inwoners van Amsterdam. Het verbod om buiten te staan met een drankje kan op begrip rekenen van inwoners van stadsdeel Centrum (een duidelijk voorbeeld van Nimby-gedrag), maar andere inwoners van Amsterdam vinden dit vertrouwend. Ook over de inrichting van het Rembrandtplein is er een verschil tussen deze twee groepen. Hier ligt het net anders: inwoners van stadsdeel Centrum vinden de nieuwe inrichting van dit plein vaker een vorm van vertrutting dan andere Amsterdammers.

Welke voorbeelden worden het minst als vertrouwend ervaren?

Zakjes voor hondenpoep zijn absoluut geen vorm van vertrutting, aldus de respondenten van dit panelonderzoek. Hier is 85% het over eens. Ook de inrichting van het Rembrandtplein, het verwijderen van fietsen door de gemeente, het bekeuren van fietsers die door rood rijden, preventief fouilleren, cameratoezicht, het 1012-project en het veranderde karakter van de Gay Parade zijn volgens het merendeel geen vormen van vertrutting. Dit vinden vooral de mensen van 50 jaar en ouder.

Tussengebied

Dan is er ook nog een tussengebied, daar waar er ongeveer evenveel respondenten van mening zijn dat iets vertrutting is, als dat men vindt dat dit niet het geval is. Dit zijn de zogenaamde polariserende standpunten, hierover straks meer. Voorbeelden hiervan zijn de coffeeshops in de buurt van scholen, de vlaggen op het Damrak, het rookverbod in cafés, en het uniformer worden van winkelstraten. Dit laatste wordt gezien als een negatieve ontwikkeling maar kennelijk in mindere mate een vorm van vertrutting. Mogelijk is de relatie tussen het soort winkels en de mate van vertrutting te zwak voor een uniformer standpunt van de respondenten.

Tabel 4.4 Mening respondententen over de mate van vertrutting (procenten, aflopend gesorteerd op kolom vertrutting)

	geen vertrutting	Neutraal	vertrutting	kenmerken respondententen die relatief de meeste vertrutting ervaren
- Hoe vertrouwd is Amsterdam volgens u?	35	21	43	- Mannen en mensen jonger dan 50 jaar
Vormen van vertrutting:				
- Dat mensen klagen over het luiden van de klok van de Westertoren	14	6	80	- Vrouwen
- Verbod om met een drankje buiten een café te staan	20	9	71	- Jongeren tot 35 jaar, mensen die buiten Centrum wonen
- Verbod om (zonder vergunning) ijsjes te verkopen door ijsfabriek Monte Pelmo in de Jordaan	20	13	67	- Werkenden
- Verbod op straatverkoop tijdens de nacht voor Koninginnedag	25	12	63	- Mensen jonger dan 50 jaar
- Voorstel van Lodewijk Asscher om de Wallen 's nachts op slot te doen	28	14	58	- Mensen jonger dan 50 jaar
- Kraakverbod	38	11	51	- Mensen jonger dan 65 jaar, werkenden, vrouwen en hoogopgeleiden
- Alcoholverbod in het Oosterpark	32	19	49	- Mensen jonger dan 50 jaar en werkenden (incl. onderwijsvolgenden)
- Sluiten van coffeeshops in de buurt van scholen	43	8	49	- Werkenden en jongeren tot 35 jaar
- Halveren van het aantal ramen voor prostitutie	36	17	47	- Mensen jonger dan 50 jaar
- Uniformer worden van winkelstraten door de vestiging van ketens	43	13	45	- Mensen ouder dan 50 jaar
- Regels ten aanzien van openingstijden in de horeca	37	20	43	- Jongeren tot 35 jaar, werkenden (incl. onderwijsvolgenden) en mannen
- Weghalen van vlaggen op het Damrak	41	17	42	- Mensen met middelbare opleiding
- Rookverbod in cafés	48	10	42	- Mensen in de leeftijd 35-49 jaar, zelfstandige ondernemers
- Plan om het 1012 gebied te veranderen in een gebied waar meer 5 sterren zich willen vestigen	45	17	38	- Mensen jonger dan 65 jaar, mannen en werkenden
- Het 1012 project	54	15	30	- Onderwijsvolgenden en jongeren tot 35 jaar
- Bekeuring van een fietser die door rood rijdt	64	8	28	- Mensen jonger dan 50 jaar
- Dat de Gay Parade niet langer een exclusief feestje voor homo's is	53	23	24	- Mensen jonger dan 50 jaar
- Preventief fouilleren	63	15	22	- Mensen jonger dan 50 jaar
- Verwijderen van fietsen door de gemeente	67	12	22	- Inwoners Centrum
- Nieuwe inrichting van het Rembrandtplein	69	16	15	- Mensen jonger dan 65 jaar, werkenden (incl. onderwijsvolgenden) en hoogopgeleiden
- Cameratoezicht op straat	55	36	9	
- Zakjes voor hondenpoep een vorm van vertrutting	85	8	7	

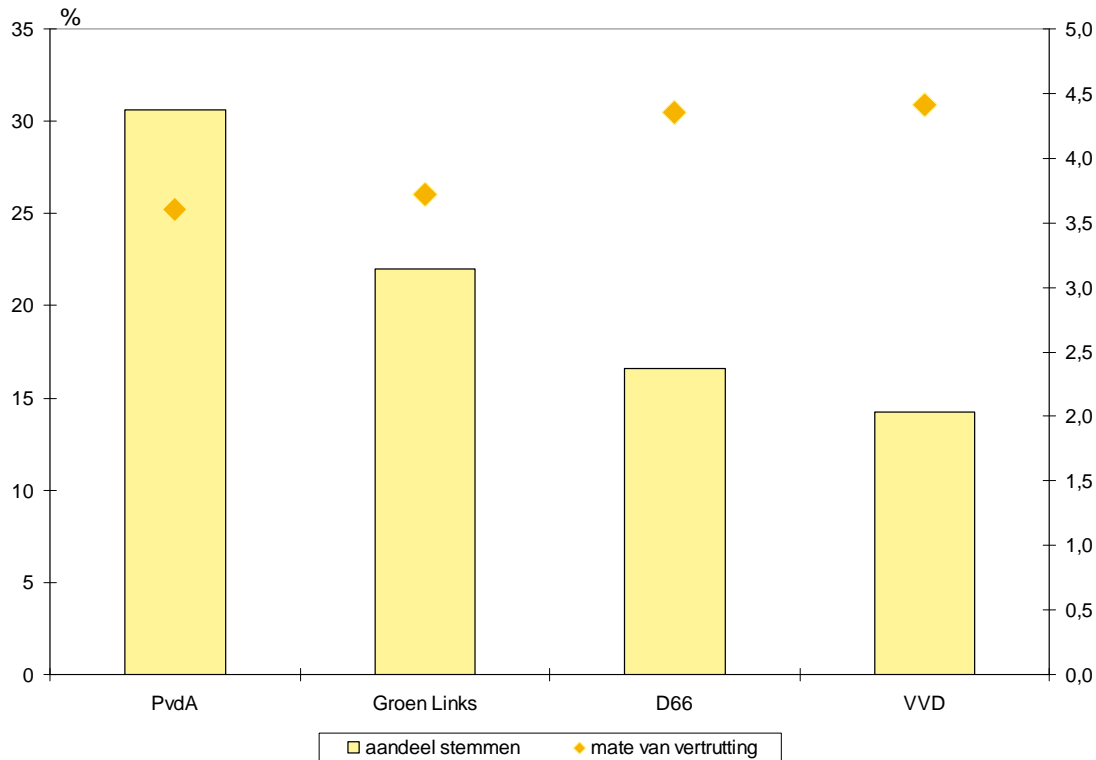
N=513

Relatie met politieke voorkeur

De respondenten is gevraagd of ze van plan zijn om in juni te gaan stemmen voor de Tweede Kamerverkiezingen. Bijna alle panelleden (95%) geven aan dat ze dat van plan zijn. De grootste groep was in april van plan om op de PvdA te gaan stemmen, Groen Links zou de tweede partij worden, als het aan de panelleden ligt.

Er blijkt een duidelijk verschil te zijn in de mate van vertrutting, zoals ervaren door de panelleden. Panelleden die van plan zijn om bij de Tweede Kamerverkiezingen op D66 en VVD te gaan stemmen, vinden dat Amsterdam meer vertrouwd is dan de aanhangers van de PvdA en Groen Links. Aanhangers van de linkse partijen zitten onder het gemiddelde van alle panelleden, aanhangers van liberale partijen zitten hier juist boven. De PvdA-aanhangers hebben het minst last van vertrutting.

Figuur 4.5 Relatie tussen politieke voorkeur en mate van vertrutting

Relatie met stadsdeel Centrum

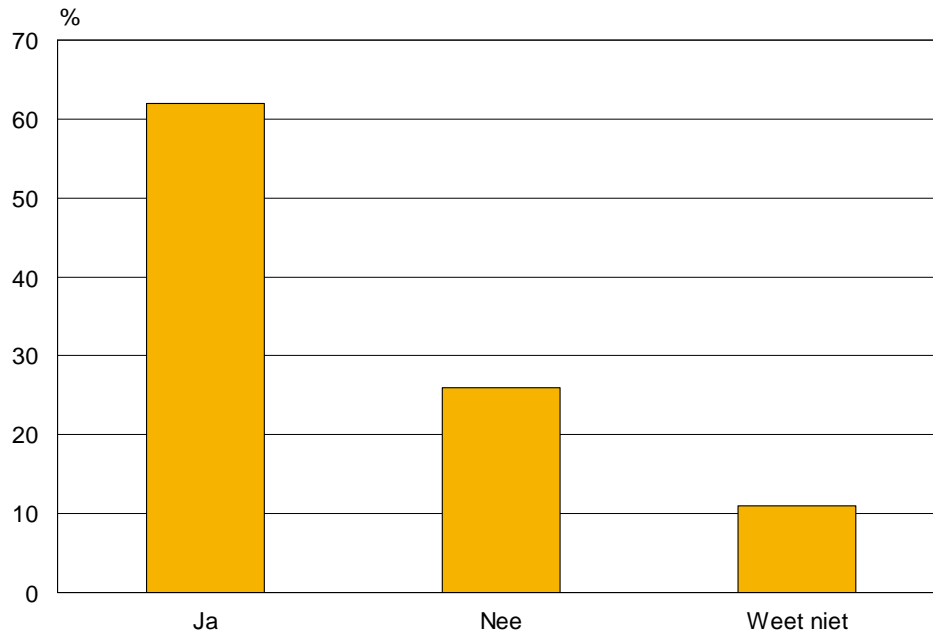
De meeste respondenten die van mening zijn dat Amsterdam vertrouwd is, vinden dat dit vooral in het centrum het geval is. Over de invloed van stadsdeel Centrum zijn de respondenten niet heel erg uitgesproken. Een op de drie respondenten heeft geen uitgesproken mening over de stelling of het stadsdeel het centrum van Amsterdam leefbaarder gemaakt heeft. Er wordt wel iets vaker positief dan negatief geantwoord op de stelling dat het stadsdeel een negatieve invloed heeft gehad. De meeste panelleden zijn van mening dat de veranderingen niet alleen aan het stadsdeel liggen, maar dat de maatschappij veranderd is en dat de mensen zelf willen dat de stad veiliger en netter wordt. De rol van gezaghebbende personen is dus minder groot dan we veronderstelden. Dit blijkt ook uit figuur 4.1.

Er is gekeken in hoeverre er een verschil is tussen het oordeel van inwoners van stadsdeel Centrum en de andere inwoners van Amsterdam, over de mate van vertrutting. Het wel of niet in stadsdeel Centrum wonen blijkt weinig uit te maken. Het is geen voorspeller voor de mate van vertrutting van Amsterdam. Alleen op deeleffecten maakt het wat uit (zie tabel 4.4.)

Verandering in de tijd

De meeste respondenten wonen langer dan tien jaar in Amsterdam. De meesten zelfs langer dan 20 jaar. Het grootste deel van de mensen die langer dan 10 jaar in Amsterdam wonen is van mening dat het Amsterdam van nu meer vertrouwd is dan het Amsterdam van tien jaar geleden. Mensen tot 50 jaar, en dan vooral de groep tussen 35 en 50, vinden dit vaker dan oudere mensen.

Figuur 4.6 Is Amsterdam nu meer vertrouwd dan 10 jaar geleden?

Verdeling van de antwoorden

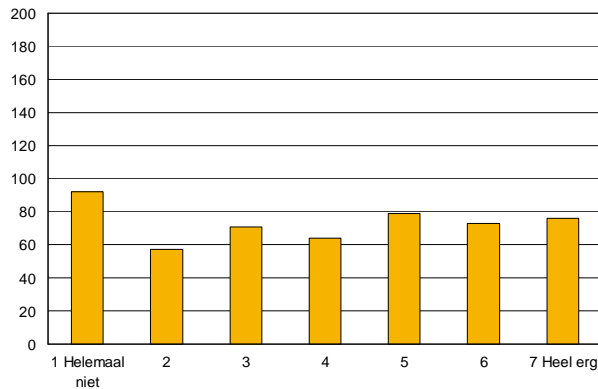
Uit de geaggregeerde antwoorden van de respondenten blijkt dat bij sommige vragen de meningen erg uiteen lopen, terwijl de antwoorden bij andere vragen juist overeenstemmen.

De figuren hieronder laten voorbeelden zien van de meest extreme situaties. Figuur 4.7 toont de situatie waarbij een heel duidelijke mening ontbreekt, de antwoorden tenderen dan naar het midden. Dit is onder andere het geval bij de vraag naar het oordeel over vertrutting door het uniformer worden van winkelstraten. Hiervan was al eerder opgemerkt dat dit verband vermoedelijk niet zo gezien werd. Dit blijkt ook uit de vrij vlakke of gelijkwaardige verdeling van de antwoorden. Ongeveer hetzelfde geldt voor de vraag naar de mening over het weghalen van de vlaggen op het Damrak.² Het gebrek aan een uitgesproken mening domineert hier de antwoorden. Dit doet zich ook bij andere onderwerpen voor, bij voorbeeld bij het alcoholverbod in het Oosterpark, of de regels ten aanzien van openingstijden van de horeca, het halveren van het aantal ramen voor prostitutie en het plan om het 1012 gebied te upgraden.

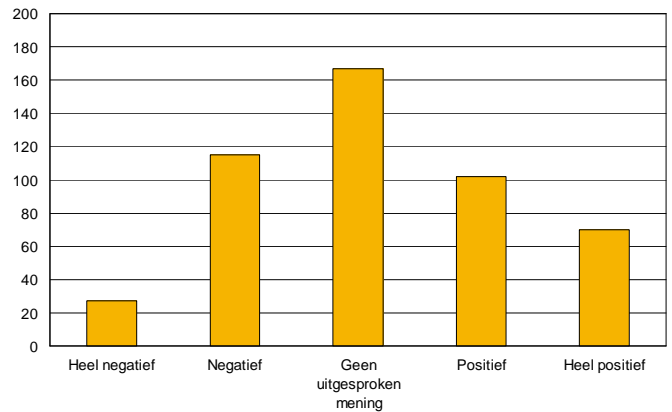
Figuur 4.7 Geen duidelijke mening

Vindt u het uniformer worden van winkelstraten door de vestiging van ketens een vorm van vertrutting?

Gemiddelde = 4,0 (schaal van 1 tot 7)

Wat vindt u van het weghalen van vlaggen op het Damrak?

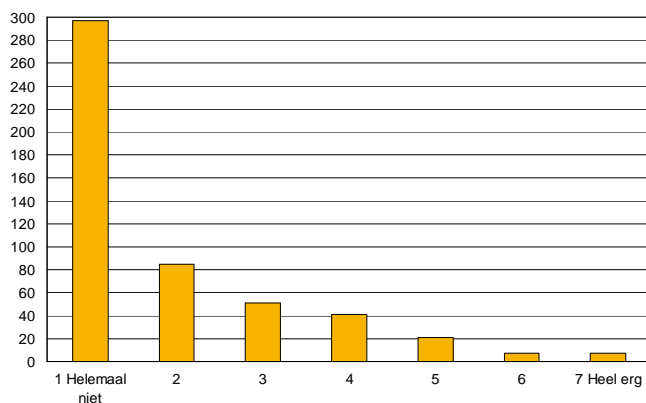

Gemiddelde = 3,2 (schaal van 1 tot 5)

Het tegenovergestelde doet zich voor bij de vraag over de zakjes voor hondenpoep. Bijna niemand vindt dit een vorm van vertrutting. Klagen over het luiden van de Westertoren wordt juist wel gezien als vorm van vertrutting, dit blijkt overduidelijk uit figuur 4.8.

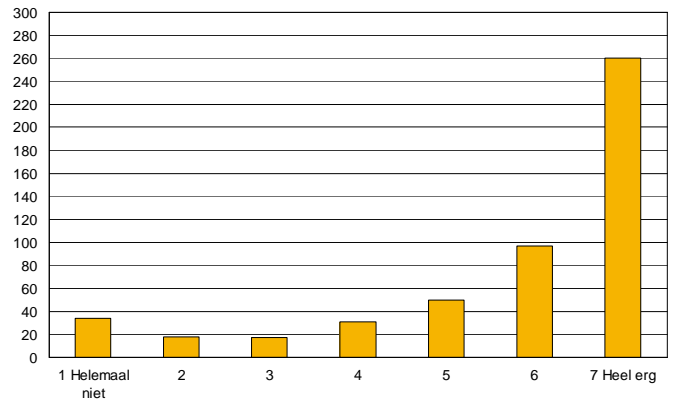
Figuur 4.8 Uitgesproken (eenduidige) mening

Vindt u zakjes voor hondenpoep een vorm van vertrutting?

Gemiddelde = 1,9 (schaal van 1 tot 7)

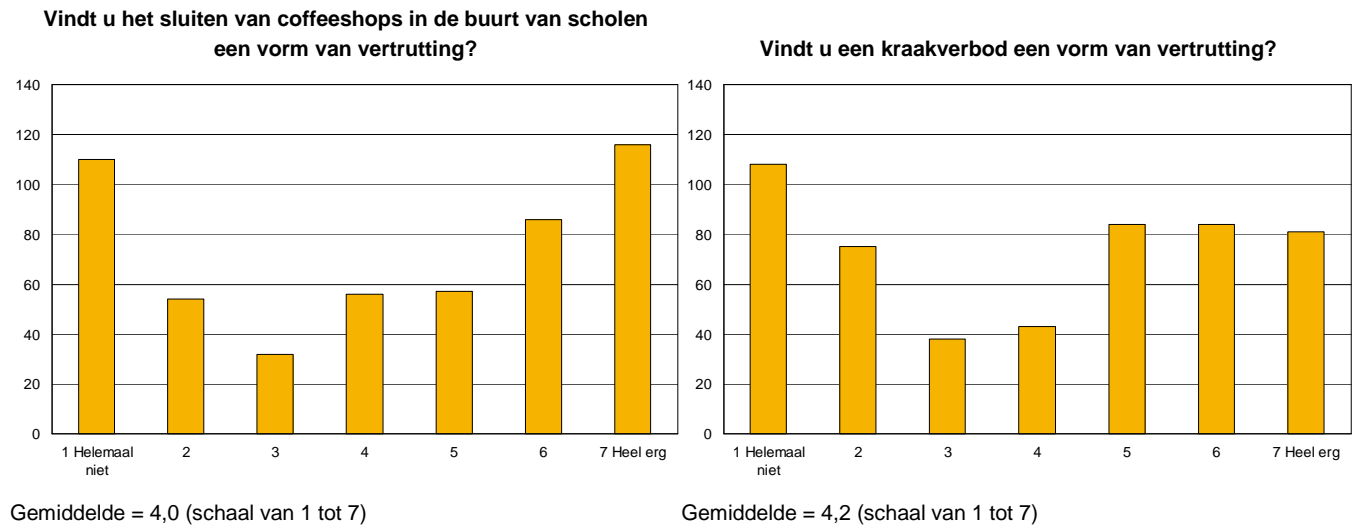
Vindt u het een vorm van vertrutting, als mensen gaan klagen over het luiden van de klok van de Westertoren?

Gemiddelde = 5,7 (schaal van 1 tot 7)

Figuur 4.9 laat tot slot wat situaties zien waarbij de meningen tussen de respondenten sterk uiteen lopen, de zogenaamde polarisatiestandpunten. Dit geldt bijvoorbeeld voor het sluiten van coffeeshops in de buurt van scholen. Er is een aanzienlijke groep die dit helemaal geen vorm van vertrutting vindt, terwijl een andere grote groep respondenten dit juist wel als vertrutting beschouwt. Ook over het kraakverbod zijn de meningen zeer verdeeld. Andere voorbeelden waarbij de meningen van de respondenten sterk uiteen lopen zijn het rookverbod in cafés, preventief fouilleren en de verandering van de Gay Parade.

Figuur 4.9 Polarisatie

Conclusie

De verschillen in geaggregeerde antwoorden kunnen gezien worden als een toets op de vragenlijst. Zijn de items waar de respondenten heel gelijkmatig op scoren wel goed gekozen? Je zou kunnen zeggen dat alleen de items waarop de respondenten allemaal heel positief of negatief scoren duidelijke voorbeelden van vertrutting zijn en dat de items waarover gelijkmatiger geoordeeld wordt, minder goed gekozen zijn. Mogelijk zit daar ook wel een kern van waarheid in. Achteraf kan je bijvoorbeeld concluderen dat maar weinig mensen de relatie tussen het uniformer worden van winkelstraten en vertrutting zien, en is het misschien toch niet zo'n goede keuze geweest om dit item op te nemen in de vragenlijst. Aan de andere kant blijkt uit dit onderzoek ook dat er niet één definitie van vertrutting is, waardoor ieder gekozen voorbeeld in zekere zin arbitrair is.

Wat bepaalt vertrutting?

Aan de hand van een regressie-analyse is bepaald welke factoren vooral bepalen of er sprake is van vertrutting. Hiervoor is gebruik gemaakt van de meningen van respondenten over de mate van vertrutting. De vijf factoren die hier de grootste bijdrage aan leveren zijn opgenomen in tabel 4.10. Samen verklaren ze vertrutting voor 38%.³

Tabel 4.10 Hoe vertrut is Amsterdam volgens u?

Verklarende factoren	beta	verklaring
Regels ten aanzien van openingstijden in de horeca	0,26	
Halveren aantal ramen prostitutie	0,19	
Wallen 's nachts op slot	0,13	
Weghalen vlaggen op het Damrak	0,09	
Kraakverbod	-0,10	

38%

Hieruit valt op te maken dat de openingstijden van de horeca, het halveren van het aantal ramen in de prostitutie, het voorstel om de Wallen 's nachts op slot te doen, het weghalen van de vlaggen op het Damrak en het kraakverbod de vertrutting van Amsterdam het meest verklaren. Het kraakverbod heeft als enige een negatieve voorspeller; mensen zien dit verbod in eerste instantie kennelijk niet als vertrutting. Deze punten zijn waarschijnlijk het sterkst in het geheugen van mensen wanneer zij nadenken over vertrutting, mogelijk ook als gevolg van de aandacht die deze onderwerpen in de media hebben gehad.

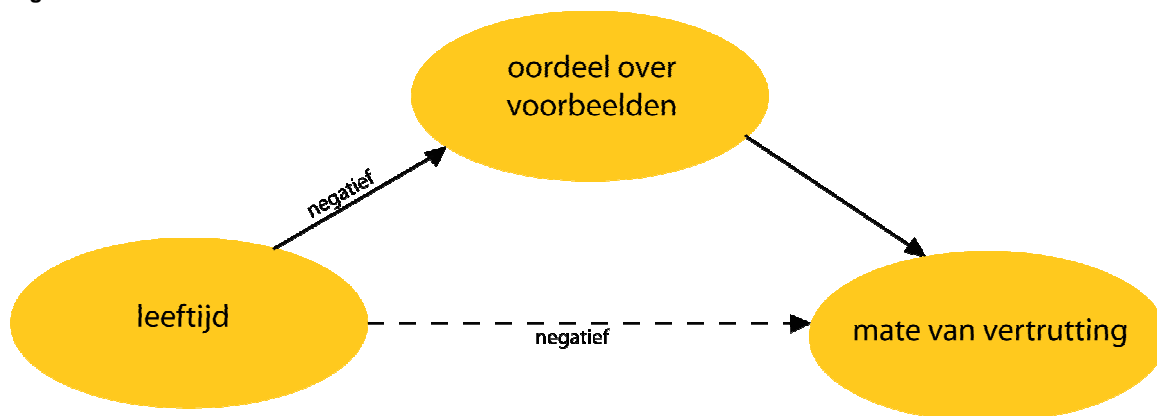
Persoonskenmerken, als geslacht, huishoudensamenstelling en zelfs ook politieke voorkeur of leeftijd blijken geen of slechtere voorspellers te zijn dan de mening van mensen (over bepaalde stellingen). Leeftijd is wel een significante voorspeller voor de volgende items ($p < 0,05$):

- uniformer worden van winkelstraten (beta = 0,13)
- weghalen van vlaggen op het Damrak (-0,13)
- openingstijden horeca (-0,41)
- halveren aantal ramen prostitutie (-0,22)
- Wallen 's nachts op slot (-0,17)
- Kraakverbod (-0,15)
- Straatverkoop nacht voor Koninginnedag (-0,26)

Dit betekent dat hoe ouder de respondenten zijn, hoe minder ze deze punten een vorm van vertrutting vonden, met uitzondering van het uniformer worden van winkelstraten. Alleen in dit laatste geval is er namelijk sprake van een positieve relatie: hoe ouder ze zijn, hoe meer ze uniforme winkelstraten een vorm van vertrutting vinden.

Deze relatie wordt bepaald door opvattingen die mensen hebben over het begrip vertrutting. Dit blijkt uit de resultaten van een aanvullende analyse, de zogenaamde mediatie-analyse.

Figuur 4.11 Relatie tussen drie variabelen

De opvattingen over de regels met betrekking tot de openingstijden in de horeca, de halvering van het aantal ramen in de prostitutie en het verbod op straatverkoop in de nacht voor Koninginnedag mediëren de relatie tussen leeftijd en oordeel. Oudere mensen zien deze drie punten niet of minder als een vorm van vertrutting dan jongere mensen. Het is dus niet de leeftijd maar de opvattingen van mensen die bepalen of ze iets wel of geen vertrutting vinden. Mensen definiëren het begrip anders naarmate ze ouder worden. Ze associëren de dingen die in Amsterdam voorkomen dan minder snel als vertrut. Dit komt tot uiting in hun oordeel over de voorbeelden.

Conclusie

Respondenten is gevraagd wat ze onder vertrutting verstaan. De resultaten hiervan zijn te zien in figuur 4.1. Het gaat vooral om regels, een teveel daarvan, met name in de horeca.

De betekenis van vertrutting is getoetst door de respondenten te vragen of ze positief of negatief over vertrutting en aspecten daarvan oordelen. Vertrutting wordt vooral als iets negatiefs gezien.

De meeste voorbeelden hebben betrekking op regelgeving, schoon, heel en veilig, maar er zijn ook vragen die raken aan de identiteit van Amsterdam. Hieruit blijkt dat de maatregelen gericht op schoon, heel en veilig door de panelleden niet als vertrutting worden gezien. Daarentegen worden maatregelen die gericht zijn op

de beperking van het unieke karakter van Amsterdam wel als vertruttend ervaren, vooral door het wat jongere deel van de respondenten. De maatregelen die betrekking hebben op het ordenen van het gebruik van de openbare ruimte, onder andere ten aanzien van de horeca, worden het meest als vertrutting ervaren.

---

¹ Hoogopgeleide Amsterdammers met een bovengemiddeld inkomen, van middelbare leeftijd of ouder. Een deel hiervan hoort tot de DISC's: Double Income Still Complaining

² Hier wordt het weghalen van de vlaggen van het Krasnapolski (zie ook hoofdstuk 3) en het Victoriahotel bedoeld.

³ Voor een onderzoek op basis van meningen is dit een zeer bevredigende score.

